

Гнатенко, В. Прогнозування особистісної реакції на економічні державні кризи / В. Гнатенко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 6-15.

У статті розглядаються поняття «криза», «кризова ситуація», «економічна криза», наведені основні характерні риси кризи, розглядаються можливі варіанти поведінки суб'єкта у кризовій ситуації: конструктивний і деструктивний. Проаналізовано перебіг економічної кризи 2008 року, що проявлялася у масовому зменшенні обсягів виробництва, зниженні попиту і цін на сировину, підвищенні рівня безробіття та розповсюдилась на грошово-кредитну, фіскальну, соціальну сфери, погіршила соціальне самопочуття та очікування суб'єктів господарювання й пересічних громадян. Криза зачепила не тільки економічні структури, а і всі галузі українського суспільства, соціальних груп та практично кожної особи, що суттєво вплинуло на соціальні відносини та на психологічний стан людей. Зазначено, що кризи економічного, політичного і соціального характеру неодмінно позначаються на громадське здоров'я. Такі процеси особливо сильно детермінують емоційно-стресову реакцію людини, що є основою формування патологічних процесів і особливо хвороб, пов'язаних з психічним розладом. Тому задля запобігання негативних особистісних реакцій внаслідок впливу економічної державної кризи важливо вміти адаптуватися в кризовій ситуації, контролювати свої емоції, мати врівноважений психічний стан, достатній рівень життєстійкості, використовувати конструктивні стратегії копінг-поведінки, що дозволять протистояти психологічним навантаженням без негативних наслідків, а це потребує реалізації конкретних державних програм. Визначено, що в умовах довготривалої військової агресії, поглиблення і розширення негативних тенденцій в економіці, низького рівня довіри до системи державного управління, слабкої фінансової дисципліни, високої корупції, незадовільної інвестиційної привабливості та надмірного боргового навантаження нинішня економічна динаміка України вкрай слабка, що вказує на утримання високих ризиків щодо поновлення кризового стану. Тому подолання ризиків відновлення кризових тенденцій, забезпечення довгострокової макроекономічної стабільності та запобігання негативним особистісним реакціям внаслідок кризи залишається одним із провідних завдань економічної політики України.

Грабовенко, Н. Державна освітня політика крізь призму сучасних процесів у сфері відтворення знань / Н. Грабовенко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 16-22.

У статті аналізується сучасна державна освітня політика. Підкреслюється, що головними завданнями української держави є визначення соціальних, економічних, глобальних та інших факторів, які задають як позитивний, так і негативний вплив на формування державної освітньої політики, на модель побудови освітньої політики, здатну вирішувати поточні глобальні проблеми людства. Підкреслюється, що концептуальний аналіз можливостей вирішення глобальних освітніх проблем слід розглядати в історичному аспекті цього питання, що дасть можливість отримати методологічно комплексні результати. Підкреслюється, що діалектичний, феноменологічний, структурно-функціональний метод, метод збору і аналізу вихідного емпіричного матеріалу, контент-аналіз документів, метод побудови темпоральних моделей розвитку систем слід використовувати в якості базових методів дослідження державної освітньої політики. Наведено короткий опис семи етапів еволюції концепцій освітньої політики та їх взаємозв'язку з процесом відтворення і накопичення знань. Визначено, що еволюція особистісних і суспільних інтересів в освітній політиці узагальнюється шляхом побудови тимчасових просторових моделей, наведено аналіз низки глобальних освітніх проблем, з якими стикається кожна національна держава в XXI столітті, визначається унікальна роль збалансованої державної освітньої політики в запобіганні загроз відтворення наукових знань. Визначено принципи реалізації національної освітньої політики, а саме: налагодження співпраці споживачів та творців інноваційних технологій; прорив у створенні і застосуванні інформаційно-комунікаційних технологій; об'єднання світового освітнього простору; запобігання збільшенню цифрового розриву; ліквідація кадрового донорства окремих країн; забезпечення гнучкості в співфінансуванні освіти; безперервна освіта. Встановлено, що реалізація всіх сформульованих етосів у національній освітній політиці забезпечить ефективний результат функціонування освітнього сектора відповідно до вимог XXI століття і захистить від поточних загроз в сфері відтворення знань.

Сторожев, Р. Зарубіжний досвід розвитку лідерства для України (на прикладі Німеччини та Польщі) / Р. Сторожев // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 23-29.

На сучасному етапі інтеграції Української держави до європейської спільноти перед вітчизняними лідерами постають нові завдання, які вимагають підвищення ефективності публічного управління та публічного адміністрування на засадах демократизму, людиноцентризму. Актуальність теми розвитку публічного лідерства в Україні тісно пов'язана з вивченням досвіду зарубіжних країн щодо механізмів формування та розвитку публічного лідерства, що характеризується високим рівнем моральних цінностей, відповідальністю, комунікативністю, скромністю. Нова управлінська парадигма, яка впроваджується в публічне управління та публічне адміністрування України також

вимагає впровадження нових якостей публічного лідерства, які проявляються через утвердження моральних цінностей в особистості лідера, його моделей поведінки в реформуванні публічної служби. На думку автора, такі якості лідерства як делегування повноважень в органах публічної влади, міжгалузеве співробітництво в публічному управлінні зумовлюють розвиток лідерства у контексті освітніх тенденцій зарубіжних країн. У статті розкрито пріоритетні моделі публічного лідерства західноєвропейських країн як передумову формування успішної особистості, успішних лідерських якостей, тенденцією якого є такий важливий чинник як публічність, оскільки до 90-х років ХХ ст. далеко не всі державні управлінці європейських країн були публічними. Автор статті пропонує розглянути особливості розвитку публічного лідерства у Німеччині та Польщі. Такі якості лідерства як здатність до самоосвіти, делегування повноважень, транспарентне (прозорості, відкритості та активізації) та трансформаційне співробітництво. Вони зумовлюють новий стиль розвитку лідерства у західноєвропейських країнах, яке буде корисним для впровадження в Україні. Тому актуальність статті не викликає сумнівів.

Михайлов, М. Роль фасилітативного механізму у забезпеченні виборчого процесу в Україні / М. Михайлов // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 30-36.

Громадянське суспільство постає реальним суб'єктом впливу на електоральні процеси в Україні. Завдяки умілому й креативному використанню новітніх інформаційно-комунікаційних технологій виборчі перегони останніх років дали старт Інтернет-проектам, зробили вибори більш прозорими та відкритими, й звузили поле для відвертих маніпуляцій і фальсифікацій виборів. У поданій статті автор розкриває роль фасилітативного механізму у забезпеченні участі інститутів громадського суспільства в електоральній комунікації, який спрямований на збір інформації щодо порушень виборчого законодавства. Функціонування цих ініціатив можливе завдяки поширенню дієвих інструментів громадського моніторингу виборчого процесу. Посилаючись на твердження зарубіжних та вітчизняних фахівців у сфері добору, навчання та розвитку персоналу однією з найважливіших компетенцій управлінця вважається фасилітація. Тобто це особлива технологія управління в контексті здійснення командного підходу у сфері публічного управління та адміністрування. На основі аналізу наукових праць вітчизняних та зарубіжних учених автор здійснює вивчення особливостей фасилітативного механізму щодо залучення громадськості до електоральної комунікації, а також виокремлює основні чинники, які сприяють підвищенню ефективності публічного управління та адміністрування у цій сфері діяльності. Водночас автор характеризує електоральні комунікації, які сьогодні активно здійснюються завдяки інноваційному розвитку інформаційно-комунікаційним технологіям, серед яких – електронні та цифрові ресурси. У поданій статті автор розглядає особливості запровадження фасилітативного механізму щодо участі громадськості в електоральній комунікації, який, на його думку, є актуальним щодо інформаційно-комунікаційного забезпечення виборчого процесу у сфері публічної діяльності, що й зумовило вибір теми статті.

Гончарук, Н. Пріоритетні напрями вдосконалення управління людськими ресурсами у сфері публічної служби України / Н. Гончарук, Ю. Пирогова // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 37-48.

Стаття присвячена дослідженню напрямів модернізації публічної служби та управління людськими ресурсами в органах публічної влади та обґрунтовано пріоритетні напрями вдосконалення управління людськими ресурсами у сфері публічної служби України. Встановлено, що зберігаються застарілі форми, методи й технології управління персоналом у сфері публічної служби та досить повільний перехід від діловодної моделі управління персоналом до демократичних форм і методів роботи з персоналом. Проаналізовано основні форми соціально-психологічного забезпечення управління людськими ресурсами в сфері публічної служби. Визначено, що на сьогодні залишається недостатньою інституційна спроможність служб управління персоналом та їх можливість забезпечити, у більшості випадків, ефективне виконання функцій зі стратегічного управління людськими ресурсами. Запропонована нова організаційна структура служби стратегічного управління людськими ресурсами в органах публічної влади, до якої мають входити підрозділи з питань стратегії (політики) управління людськими ресурсами, добору, обліку, адаптації, розвитку, оцінювання, мотивації, акмеологічного супроводу, трудових відносин та оплати праці публічних службовців. Наголошено, що зазначена система має базуватись на загальних принципах управління людськими ресурсами на публічній службі, які визначають зміст її елементів і вибір конкретних засобів, інструментів, форм, методів і технологій управління людськими ресурсами. Акцентовано увагу на тому, що запропонований підхід має реалізовуватись на оновленому ставленні до ролі і місця соціально-психологічних складових в управлінні людськими ресурсами в сфері публічної служби. Обґрунтовано, що для створення професійної, політично нейтральної, добросовісної та ефективної публічної служби, поряд із вдосконаленням законодавчого забезпечення управління людськими ресурсами в сфері публічної служби, необхідно розвивати інституційну спроможність та забезпечувати послідовність у впровадженні нових засад діяльності служб управління персоналом, формувати й реалізовувати ефективну державну кадрову політику.

Липовська, Н. Оцінювання персоналу Державної прикордонної служби України / Н. Липовська, М. Маланчій // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 49-59.

У статті розкривається технологія оцінювання професійної придатності посадових осіб до виконання покладених на них функцій на основі методу моделювання і порівняння оцінок з необхідними параметрами для відповідної посади, тобто з моделлю. Термін «модель» вживається як цілісний опис узгодження вимог соціальної системи (Сс) з можливостями їх виконання. Моделлю в даному випадку служить професійний стандарт, який розробляється на кожну посаду. Професійний стандарт і є тим погодженим еталоном, за яким мають працювати співробітники. Цей метод – метод оцінювання з застосуванням професійного стандарту, є результатом реалізації принципу узгодженості в побудові моделі. На думку авторів, метод відрізняється не тільки новизною підходу, але й універсальністю застосування. Оцінювати за допомогою професійного стандарту можна не тільки фахівця, але й групу, потенціал колективу, можна робити порівняння, визначати слабкі і сильні сторони організацій. Пропонується методика, розроблена авторами, що дозволяє проводити різні необхідні варіації з оцінюваними ознаками, включаючи візуальне відображення результатів різними формами. Моделювання посади відноситься до ідеального чи уявного моделювання (на відміну від матеріального, предметного, коли йде моделювання фізичних і математичних об'єктів) і базується багато в чому на ідеалізуванні об'єкта. На наш погляд, ні на якому етапі модель не може бути втілена в абсолютно точну свою копію в силу непередбаченого впливу багатьох зовнішніх факторів. Моделювання оціночних характеристик у кадровій діяльності – це необхідний елемент у реальній оцінці стану справ у Державній прикордонній службі України. От чому їх значення зростає в умовах її реформування, з врахуванням впливу на нього як негативних, так і позитивних факторів.

Каляєв, А. Основні напрями розвитку державного управління у сфері воєнної безпеки на національному та глобальному рівнях / А. Каляєв // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 60-69.

Серед основних напрямів розвитку державного управління у сфері воєнної безпеки визначено, зокрема, формування спільного середовища безпеки та запобігання й ліквідації військових конфліктів і досягнення міжнародного порозуміння та інноваційні підходи до організації структур державного управління в означеній сфері із залученням недержавних учасників та формування відповідних екосистем у безпековому середовищі. На основі методології державного управління розглянуто сучасний стан реформування системи державного управління та визначено пріоритети розвитку державного управління у сфері воєнної безпеки на національному та глобальному рівнях управління. Визначено загальні тенденції розвитку публічного управління та наголошено неоднозначність і варіативність в оцінках результатів адміністративних реформ. Аргументовано, що проблеми суспільної взаємодії, відповідальності та демократії у сучасних управлінських практиках транспонуються в державне управління у сфері воєнної безпеки, зокрема у впровадженні новітніх підходів до управління інноваціями. Трансформаційні зміни в державному управлінні у сфері воєнної безпеки на національному та глобальному рівнях розглядаються як логічні, доцільні та можливі на фоні процесів адміністративних реформ та впровадження відкритих інновацій, управління інноваціями та екосистемами у сфері управління об'єктами воєнної безпеки. Як ключовий аспект управління інноваціями у сфері воєнної безпеки розглядається еволюція організаційної культури. Доведено, що інновації мають на увазі переформування, зокрема, промислової політики оборони шляхом визначення різних інструментів для розширення можливостей відкритості з різним ступенем відкритості) для суб'єктів, які ще не були пов'язані з воєнною безпекою й обороною. Гнучкість в управлінні стратегічними екосистемами та динамічне бачення взаємозалежності між суб'єктами впливають на можливості системи функціонувати за умов відкритих інновацій та забезпечувати адекватне управління відкритістю.

Бортнік, О. Підходи Agile та Lean: можливості застосування в органах місцевого самоврядування України / О. Бортнік // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 70-80.

У статті розглядаються поняття та історія виникнення Agile (гнучкість, спритність) та Lean (ощадливість), можливості застосування у місцевому самоврядуванні України, аналіз досвіду місцевого самоврядування інших країн. Метою статті є пошук шляхів запозичення найкращого досвіду для вдосконалення роботи органів місцевого самоврядування в Україні. Проаналізовано закордонні публікації, пов'язані з можливістю впровадження методології Agile у сфері державного управління та місцевого самоврядування. Наведено приклади взаємодії та взаємного впливу Agile та Lean. Продемонстровано яким чином використані посилання у міжнародних стандартах ISO на вище згадані методології, цінності та шлях мислення. Стандарти ISO на системи управління є універсальними, та можуть бути застосовані організаціями як приватного, так і державного сектору. Однією із основних ідей, покладених в основу стандартів є постійне поліпшування на основі циклу PDCA і організації, які впровадили системи управління такі як, наприклад, ISO 9001, для підвищення

результативності та ефективності можуть використовувати найкращі міжнародні практики, інструменти та методи, які дозволяють підвищити рівень задоволеності споживачів та інших заінтересованих сторін та скоротити небажані втрати. Саме такими методами і є ті, які розглянуто у даній статті. Історично склалося, що більшість методів вдосконалення управління виникають у приватному секторі, що про стимульовано конкурентним середовищем. І вже потім адаптується у організаціях державного управління та місцевого самоврядування. В Україні набуває підсилення процес децентралізації місцевого самоврядування. Сталий розвиток місцевого самоврядування є основою забезпечення комфорту та якості життя територіальних громад. У середовищі з швидкими змінами є потреба у пошуку нових підходів управління. Пропонується провести короткострокові пілотні проекти апробації методу Agile у суб'єктах місцевого самоврядування. Доцільно включити розгляд загаданих у статті методів при навчанні та підвищенні кваліфікації службовців. Постійне поліпшення вимагає в першу чергу зміни організаційної культури та обізнаності і залученості персоналу для найбільш ефективного впровадження найкращих світових практик.

Пікуль, Г. Понятійне поле та сутнісні характеристики імміграції у контексті сучасності / Г. Пікуль // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 81-89.

Автором статті на основі вивчення праць вітчизняних та зарубіжних науковців здійснено узагальнення дослідження понятійного поля імміграції. Адже за останні десятиріччя Україна стала однією з найбільших постачальників емігрантів для Європи, США. Водночас, зараз державна політика України направлена на розвиток імміграційних процесів, що і мотивувало до дослідження цього феномену у вітчизняній науці «Публічне управління та адміністрування». Також автором досліджено теоретичну детермінацію поняття «імміграція», його характеристику згідно різних ознак: динаміки, масштабу та структури імміграційних процесів (чисельності іммігрантів, їх гендерний та віковий склад), чинників стимулювання імміграції, характерних особливостей формування сучасного ринку праці та напрямків розвитку сучасних імміграційних процесів. Автор затверджує, що дослідження широкого кола питань теоретичного та прикладного аспектів трудової міграції посвячено немало наукових праць. В останній час вивчаються питання комплексного аналізу сучасної міграційної ситуації в Україні, оцінка впливу міграцій на демографічний та соціально-економічний розвиток, прогнозування міграцій населення, етнічного складу населення та факторів його динаміки. У зв'язках з анексією Автономної Республіки Крим, військовими подіями на Сході України, які спричиненні країною-агресором Росією (з 2014 року), актуалізувалась тема не лише внутрішньої міграції населення України, а також повернення жителів Донеччини з країн СНГ до України. Масова захворюваність людства світу інфекційною коронавірусною хворобою в 2020 році поставила перед урядом України нові виклики, пов'язані з імміграцією наших співвітчизників із зарубіжних країн, які вводять жорсткий режим карантину в умовах пандемії COVID-19. На думку автора, дослідження понятійного поля та сутнісних характеристик в контексті сучасності є актуальним, що й зумовило вибір теми статті.

Сорокіна, Н. Формування морально-етичних основ публічної служби в Україні / Н. Сорокіна // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 90-97.

Стаття присвячена визначенню пріоритетних напрямів удосконалення морально-етичних основ публічної служби та обґрунтуванню алгоритму їх формування. Виявлено, що важливими якостями, які необхідні публічному службовцю в професійній діяльності, є вміння самоорганізовуватися, мати вміння самоменеджменту, вміння раціонального цілепокладання, що межує з високими показниками інтелектуального розвитку та освіченості. Обґрунтовано алгоритм формування морально-етичних основ публічної служби, який пропонується розглядати через управлінський цикл, що полягає в послідовній і комплексній реалізації функцій управління, таких як: планування (розробка Концепції формування морально-етичних основ публічної служби та комплексу заходів щодо її реалізації); організації та координації (створення сильної організаційної культури; створення органів координаторів; організація безперервної професійно-етичної освіти та самоосвіти); мотивації (застосування морально-психологічних методів мотивації; забезпечення публічних службовців гідним рівнем оплати праці, яка буде залежати від результатів їхньої роботи; заохочення творчих ініціатив тощо) і контролю та оцінювання (здійснення внутрішнього та зовнішнього контролю за дотриманням етичних принципів, норм, стандартів поведінки; використання інструментів оцінювання рівня сформованості морально-етичних компетентностей публічного службовця). Визначено пріоритетні напрямки удосконалення морально-етичних основ публічної служби шляхом: правового регулювання даного питання (розробка та прийняття Етичного Кодексу публічного службовця на центральному рівні та Правил етичної поведінки в кожному окремому органі публічної влади); створення спеціальних структурних одиниць (Управління з етики публічної служби на центральному рівні та окремих управлінь або спеціалістів при службі управління персоналом на місцях); розвитку організаційної культури; актуалізації змісту програм професійно-етичного навчання публічних службовців та їх самоосвіти; удосконалення мотивації професійної діяльності публічних службовців;

здійснення систематичного контролю та оцінювання рівня сформованості морально-етичних компетентностей публічного службовця.

Грицишен, Д. Методологічні положення формування та реалізації державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності / Д. Грицишен // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 98-114.

У статті розроблено комплексний методологічний підхід до формування та реалізації державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності, що включає наступні складові: ідентифікація та виявлення симптомів проблеми в суспільному житті щодо економічної злочинності та їх впливу на національну безпеку; визначення стейкхолдерів та ідентифікація їх інтересів щодо запобігання та протидії економічній злочинності; обґрунтування змісту кримінальної політики як системи та як процесу запобігання та протидії економічній злочинності; формування об'єктно-предметного поля державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; визначення мети та завдань державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; обґрунтування напрямів формування та реалізації державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; визначення суб'єктів формування та реалізації державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; визначення об'єктів державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; встановлення взаємозв'язків із іншими видами державної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; обґрунтування методів та принципів державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності; встановлення механізмів державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності. За кожною складовою обґрунтовано сукупність процедур та поетапність їх здійснення. Визначено основні напрями державної кримінальної політики в сфері запобігання та протидії економічній злочинності, а саме: запобігання та протидія недобросовісної конкуренції, запобігання та протидія легалізації (відмиванню) коштів, отриманих злочинним шляхом та фінансуванню тероризму, запобігання та протидія рейдерству, запобігання та протидія ухиленню від сплати податків, запобігання та протидія корупції, запобігання та протидія нецільовому використанню бюджетних коштів.

Криничко, Л. Проблеми системи охорони здоров'я та напрями їх вирішення: погляд науки та практики / Л. Криничко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 115-131.

Проведене дослідження дозволило нам встановити розвиток наукового знання в державному управлінні, що полягає в розширенні його об'єктно-предметної сфери та методів вивчення процесів, що відбуваються в сфері охорони здоров'я. Крім того, доведено, що вагоме значення в розвитку методології та організації науки державного управління займають пропозиції вчених щодо розширення форм та змісту механізмів реалізації державного управління та державної політики в сфері охорони здоров'я. Проаналізовано позиції вітчизняних та зарубіжних науковців щодо особливостей державного управління охороною здоров'я. Так, Бугайцов С. Г. досліджував проблеми державного регулювання системи онкологічної допомоги, Ярош Н. П. присвятила дослідження регулюванню розвитку соціальних стандартів у сфері охорони здоров'я, Рингач Н. О. досліджувала систему охорони здоров'я як складову забезпечення національної безпеки. Наукові дослідження Жилки К. І. пов'язані з розвитком взаємодії з міжнародними організаціями у сфері державного управління охороною здоров'я дітей. Фірсова О. Д. удосконалювала механізми геоінформаційного забезпечення державного управління охороною здоров'я в Україні. Мокрецов С.С. досліджував проблеми державного управління охороною репродуктивного здоров'я України в умовах демографічної кризи. Коваленко Т. Ю. розробила механізми державного управління у сфері санаторно-курортного забезпечення дітей в Україні. Джафарова Д. М. запропонувала напрями удосконалення системи управління реформуванням первинної медико-санітарної допомоги на місцевому рівні на прикладі міста Львів. В цілому науковий доробок вітчизняної науки, дозволяє говорити про різновекторність системи охорони здоров'я як об'єкту державного управління. В результат сформовано карту розвитку науки державного управління в розрізі окремого об'єктно-предметного поля системи охорони здоров'я.

Данілова, Л. Нормативно-правові засади взаємодії органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства / Л. Данілова, М. Губа, Ю. Макешина // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 132-139.

В статті дано визначення поняття «інститути громадянського суспільства» та наведено їх види. Визначено характерні ознаки інститутів громадянського суспільства, які в своїй сукупності відрізняють їх від інших організацій громадянського суспільства: спільний інтерес, діяльність або визначена територія, що об'єднує громадян в інституційну організацію громадянського суспільства; їх незалежність від органів місцевого самоврядування, органів державної влади та інших суб'єктів;

некомерційний характер їх діяльності. Висвітлено позицію щодо розвитку інститутів громадянського суспільства та їх участі в управлінні як складової побудови демократичної держави. Здійснено аналіз нормативно-правової бази, яка регламентує правовідносини взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами місцевого самоврядування. Встановлено, що правовою основою, яка врегульовує взаємодію та правовідносини органів місцевого самоврядування, окремих інститутів громадянського суспільства, є Конституція України, міжнародно-правові акти, спеціальні закони України, підзаконні нормативно-правові акти. На основі аналізу виділено ключові аспекти взаємодії, які запропоновано врегулювати шляхом внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» де передбачити окрему статтю, яка стане правовим підґрунтям в побудові взаємовідносин між усіма утвореними інститутами громадянського суспільства та органами місцевого самоврядування. Аналізуючи Указ Президента України «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» від 26.02.2016, авторами зроблено висновок про необхідність законодавчого врегулювання визначених у даному нормативному документі аспектів та розробки стратегії розвитку взаємодії органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства. У статті доведено важливість використання технології фандрайзингу як форми взаємодії між досліджуваними суб'єктами, що дасть можливість задовольнити їх інтереси. Аргументовано необхідність включення технології фандрайзингу до стратегії розвитку взаємодії між органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства.

Лола, В. Самоосвіта як складова підвищення інтегральної компетентності депутатів місцевих рад / В. Лола // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 140-150.

Стаття присвячена визначенню ролі самоосвіти у контексті підвищення інтегральної компетентності депутатів місцевих рад. Обґрунтовано, що у результаті реформи місцевого самоврядування в Україні відбувається розширення повноважень депутатів місцевих рад. Це вимагає підвищеної уваги до кваліфікації вже діючих депутатів місцевих рад, та підготовки до депутатської діяльності найбільш активних членів територіальної громади та підтверджує актуальність питання самоосвіти депутатів у контексті підвищення їх інтегральних компетентностей. Мета статті – визначити і обґрунтувати проблеми та перспективи самоосвіти як інструменту розвитку інтегральної компетентності депутатів місцевих рад. У статті з'ясовано зміст і сутність поняття «самоосвіта». Визначено мету самоосвіти як засобу формування інтегральної компетентності депутатів місцевих рад. Специфіка депутатської діяльності обумовлює те, що цілі та зміст самоосвіти депутатів місцевих рад визначається їх індивідуальними потребами та особистим та професійним досвідом, специфікою розвитку тієї чи іншої території, об'ємом та спеціалізацією депутатських повноважень. Проаналізовано основні форми самоосвіти депутатів місцевих рад. Серед них виокремлено традиційні та інноваційні. Розкрито їх сутність та зміст. Зроблено наголос на впровадженні інноваційних підходів до самоосвіти депутатів рад, зокрема, застосуванні цифрових технологій під час здійснення самоосвіти та необхідності розвитку цифрових компетентностей. Розглянуто можливості та значення SMART-освіти, розкрито її основні переваги у контексті самоосвіти депутатів місцевих рад. Зроблено висновок, що систематична самоосвіта є важливим і ефективним інструментом формування інтегральної компетентності депутатів місцевих рад. Визначено основні її характеристики. Наголошено на необхідності більш широкого впровадження інноваційних підходів до самоосвітньої діяльності депутатського корпусу.

Бобровська, О. Розвиток корпоративного сектору економіки: стан і напрями розвитку в публічному управлінні / О. Бобровська, П. Фролов // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 151-163.

Розглянуто історичний шлях розвитку корпоративного способу суспільної діяльності як практичної потреби усупільнення людської праці і добровільного об'єднання людей для здійснення спільних господарських справ. Підкреслено, що теоретичні дослідження і обґрунтований законодавчий супровід розвитку корпоративного способу господарювання з'явилися пізніше, хоча їх напрями продовжують поглиблюватись. Зазначено, що протягом останніх років у зарубіжних країнах активно використовується корпоратизм. Відмічено, що в сучасній Україні корпоратизація діяльності зосереджена в державному секторі економіки, переважно в публічних акціонерних товариствах, хоча ефективність їх діяльності не відповідає очікуванням. Акцентовано, що існує необхідність посилення контролю державної влади за розвитком корпоративного сектору держави, підвищення відповідальності за дотримання законодавчих актів і пошуку подальших шляхів розвитку корпоративного сектору господарювання, який довів свою ефективність у зарубіжних країнах. Дослідження спрямовано на пошук нових можливостей застосування цього способу господарювання в муніципальному секторі економіки – територіальних громадах. Зазначено, що корпоративна організація господарської діяльності на сучасному етапі перебуває під впливом трансформаційних змін у суспільстві, коли відбувається інтеграція різних форм власності. Наведено характеристики муніципальних утворень як природних корпорацій. Обґрунтовано напрями законодавчого і нормативного забезпечення становлення й використання корпоративного способу господарювання

в організаційно-правовій формі – муніципальні корпорації з урахуванням форми і складників комунальної власності, а також особливостей корпоративних прав жителів територіальних громад. Розглянуто тенденції і напрями розвитку корпоративного способу господарювання в територіальних громадах, визначено фактори та запропоновано заходи, які будуть сприяти розвитку корпоративного сектору муніципальної економіки та інституалізації корпоративного управління на цьому рівні.

Маматова, Т. Система надання адміністративних послуг в Україні: особливості нормативно-правового регулювання / Т. Маматова, Н. Сидоренко // *Аспекти публічного управління*. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 164-177.

Стаття присвячена визначенню основних етапів розвитку нормативно-правового забезпечення системи надання адміністративних послуг в Україні належать: закладення основ системи надання адміністративних послуг у частині взаємодії із суб'єктами господарювання (до 2005 р.); початок формування системи надання адміністративних послуг (2006–2008 рр.); нормотворча діяльність з метою упорядкування сфери адміністративних послуг (2009–2013 рр.); розширення повноважень органів місцевого самоврядування у сфері надання адміністративних послуг (2014–2017 рр.); розвиток мережі належних центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) органів місцевого самоврядування і діджиталізація сфери публічних послуг (2019–2020 рр.). Розглянуто та проаналізовано окремі законодавчі акти, що надають органам місцевого самоврядування певних власних та делегованих повноважень у сфері надання адміністративних послуг. Акцентовано на тому, що нормативно-правове поле у сфері публічного управління, зокрема, надання адміністративних послуг населенню, перебуває в постійному розвитку. Вивчення тенденцій у зазначеній сфері вказує на те, що подальший вектор розвитку буде спрямований переважно на кінцевого споживача послуг – суб'єкта звернення із нормативним визначенням пріоритетності комплексного характеру послуг та їх надання переважно в електронному вигляді, наприклад із використанням застосунку «Дія» чи аналогічних сервісів. Визначено, що забезпечення інноваційного розвитку сфери надання адміністративних послуг вимагає від органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування прийняття стратегічних рішень щодо розбудови відповідної інфраструктури: оновлення комп'ютерної, спеціалізованої (робочих станцій) техніки та іншої оргтехніки в ЦНАП; забезпечення якісного зв'язку задля ефективної роботи Інтернет мережі, що дозволяє ефективно працювати мобільним ЦНАП та робочим містам адміністраторів, здійснювати обслуговування фізичних та юридичних осіб у територіальних підрозділах ЦНАП та на віддалених робочих місцях, здійснювати миттєві розрахунки за адміністративні послуги, отримувати доступ до державних реєстрів; реалізація заходів з інформування та залучення населення до діяльності ЦНАП.

Бобровський, О. Моделювання і реалізація технологічних засад розвитку публічного управління в територіальних громадах / О. Бобровський // *Аспекти публічного управління*. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 178-191.

У статті акцентовано увагу до підвищення ролі технологічного фактору зростання ефективності діяльності органів публічного управління. Наведено результати дослідження проблеми технологічного забезпечення організації управлінської діяльності. Зазначено, що, незважаючи на інтенсивний розвиток і зростання можливостей інформаційно-комп'ютерних технологій в управлінні, вони досі розглядаються як інструментарій, а не як самостійний дієвий фактор підвищення якості й ефективності управлінських впливів на керовані об'єкти. Показано, що в умовах безперервних трансформаційних змін у суспільстві активізація процесів технологізації управлінської діяльності суттєво впливає на результати діяльності керованих систем і великою мірою залежить від швидкості і якості управлінських рішень. На основі узагальнення існуючого досвіду процесів технологізації управління і сучасних наукових наробок в цьому напрямі запропоновано у складі організаційної структури органів публічного управління створити самостійний системний технологічний блок забезпечення організації і здійснення управлінських завдань для досягнення поставлених цілей розвитку і функцій їх реалізації. Розроблено і обґрунтовано архітектуру технологічної платформи управління, визначено перелік і склад інформаційно-комп'ютерних моделей у вирішенні управлінських завдань із застосуванням принципів науки кібернетики і смарт-технологій. Вихідні методологічні передумови формування технологічних засад інноваційних управлінських впливів базуються на поєднанні складників теорії державного управління, теорії організації, кібернетичної теорії, економіко-математичної теорії і розробленої концепції оптимізаційного і технологічного розвитку системи органів публічного управління. Запропоновано модель технологічної платформи. Структура і схеми взаємозв'язків моделей технологічної платформи, побудовані з використанням системного процесного і проєктного підходів, відрізняються типовістю алгоритмів і методів вирішення управлінських завдань, вони можуть використовуватися в системах управління будь-якою сферою діяльності.

Сокольська, Т. Державно-приватне партнерство як інструмент публічної політики в умовах децентралізації влади в Україні / Т. Сокольська, В. Панасюк, С. Поліщук, Б. Осипенко // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 49-59.

У статті розглянуто питання формування публічної політики щодо розвитку державно-приватного партнерства, як найефективнішої форми взаємодії публічної влади, приватного бізнесу і науки, що реалізується на принципах рівноправності. Визначено сутність поняття «державно-приватне партнерство» (ДПП), його мету, форми, сфери реалізації та характерні риси з позиції інституціональної теорії. Означено вигоди державно-приватного партнерства серед яких, можливість залучення додаткових фінансових ресурсів, які можна спрямувати на розвиток громад; можливість відновлення інфраструктури, отримання якісних послуг та соціально-економічних вигод, додаткових робочих місць; бізнес та держава розподіляють ризики між собою. Досліджено стан реалізації державно-приватного партнерства в Україні та провідних країнах світу, визначено ризики для органів публічної влади і приватного інвестора. визначено фактори, що стримують цей процес в Україні зокрема, недосконале нормативне й інституціональне забезпечення; брак політичної волі; недостатність стандартних, простих і прозорих процедур проведення конкурсу для проєктів ДПП, а також визначення пріоритетних сфер для їх реалізації; нестабільне законодавство щодо залучення прямих іноземних інвестицій. Досліджено сучасний стан нормативно-правового регулювання розвитку державно-приватного партнерства в Україні, обґрунтована необхідність удосконалення інституційного забезпечення цього процесу, в частині формування публічної політики щодо залучення регіональних закладів вищої освіти для експертизи інноваційних проєктів та підготовки кадрів. Обґрунтовано доцільність впровадження відносин державно-приватного партнерства як форми співпраці між органами публічного управління і приватними господарюючими суб'єктами з метою сталого сільського розвитку в умовах децентралізації влади. З метою забезпечення ефективної реалізації проєктів державно-приватного партнерства органам публічної влади слід звернути увагу на створення низки обов'язкових загальних передумов та забезпеченні серйозної експертизи документації, що надається потенційними приватними партнерами на предмет відповідності її реальній ситуації і залучення до цього процесу науковців.

Цигилик, Ю. Проблематика державного управління в регулюванні проблем судової практики при притягненні осіб до відповідальності за керування транспортними засобами у стані сп'яніння / Ю. Цигилик // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 204-211.

Враховуючи актуальність проблеми щодо притягнення осіб до юридичної відповідальності за керування транспортними засобами у стані сп'яніння досліджено питання судової практики з означеного питання. Проаналізовано наслідки існуючої правової проблеми, що виникла у зв'язку з недотриманням законодавцем належного порядку прийняття змін до чинного законодавства у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Виявлено правові прогалини і юридичні неточності, що існують станом на сьогодні в українському законодавстві з питань дотримання правил дорожнього руху. Розглянуто різні підходи судової системи при кваліфікації правопорушення за керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції. Встановлено, що управління транспортними засобами водіями, що знаходяться в нетверезому стані - під впливом алкогольних, наркотичних засобів чи лікарських препаратів - є соціально-небезпечним явищем, яке викликає на сьогодні в Україні відсутня єдина судова практика у цій сфері. Одним із найскладніших етапів законотворення є формування незалежного, компетентного та справедливого суду, як еталону дотримання прав і свобод людини та громадянина. Однак не завжди судова помилка виникає внаслідок діяльності суддів. Іноді вплив зовнішніх факторів, таких як неоднозначність законодавства в його викладенні чи застарілість норм права, і є одним із впливових факторів, виправлення чи вплив на які зі сторони судової гілки влади неможливе. На основі аналізу наукової літератури, законодавчих актів, вивчення судової практики запропоновано вдосконалити існуючу систему відповідальності суб'єктів правовідносин в сфері безпеки дорожнього руху в Україні шляхом внесення відповідних змін до законодавчих положень.

Серьогіна, Т. Формування системи надання публічних послуг в умовах децентралізації: методологічні основи / Т. Серьогіна // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 212-220.

Визначено, що подолати дисбаланс розвитку окремих сфер публічних послуг, коли кожна з них розвивається за власним шляхом, покликані методологічні основи формування системи надання публічних послуг. При цьому питання методологічних основ формування системи надання публічних послуг відноситься до малорозглянутих. Доведено, що в силу складності досліджуваного об'єкта, доречним є залучення цілого комплексу методологічних підходів. Одним із таких виступає науковий, що передбачає розробку підходів до формування досліджуваної системи на відповідній основі з врахуванням теоретико-методологічних, організаційно-правових засад, сучасних світових та вітчизняних тенденцій, кращих світових практик із розглядом можливостей їх імплементації в Україні

тощо. Встановлено, що залучення принципу безперервності сприяє не тільки реалізації процесів формування системи надання публічних послуг, але й її подальшому розвитку в умовах, які швидко змінюються. Розкрито, що особливу цінність являє з себе підхід, який дозволяє виокремити підстави для переходу від окремих сфер і процесів до їх узагальнення в систему, де останні набувають істотно нових ознак і зв'язків між собою. Такий підхід полягає з одного боку в розумінні об'єкта дослідження як системи, з іншого – в розумінні процесу дослідження об'єкта як системного за логікою та інструментарієм. В результаті виділено мету, що полягає в задоволенні інтегрованих потреб суспільства; встановлено ознаку подвійності – коли система розглядається як один із елементів системи більш високого рівня; множинності, яка передбачає, що досліджуваний об'єкт можна розглянути на різних рівнях – морфологічному та функціональному. Також встановлено, що в системі надання публічних послуг всі зв'язки можна поділити на три основні групи – зв'язки ієрархічно розташованих між собою елементів, зв'язки горизонтальні, коли мова йде про міжвідомчу взаємодію, й зв'язки з отримувачем послуги.

Бородін, Є. Управлінська діяльність у сфері оздоровчого фізичного здоров'я населення у великих містах Європи: аналіз підходів / Є. Бородін, В. Макашов // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 221-229.

ВООЗ прийняла Стратегію фізичної активності та закликає національні уряди та органи місцевого самоврядування оновити цю сферу. Пріоритет цієї галузі є найбільш очевидним у великих містах, населення яких веде переважно малорухливий спосіб життя, що призводить до підвищеного ризику захворювань та загального погіршення стану здоров'я як на національному, так і на глобальному рівні. Метою дослідження є вивчення механізмів стимулювання населення до розвитку фізичної активності, залучення до занять фізичною культурою та масовим спортом до діяльності місцевих органів влади. Аналіз моделей соціальної взаємодії з метою формування прихильності населення до фізичної активності з реалізацією цієї цінності у всіх сферах життя. Матеріал і методи – аналіз законів, порівняльний аналіз, логічний метод. Результати дослідження – в деяких країнах створена мережа здорових муніципалітетів, яка діє як частина реалізації заходів з підтримки фізичної активності. В ЄС органи місцевого самоврядування приділяють цьому пильну увагу протягом декількох десятиліть, накопичуючи широкий спектр інструментів для ефективної взаємодії між урядом, державним та приватним секторами. Висновок – цей досвід надзвичайно корисний для України, а саме при вивченні функцій, форм та методів управління фізичною активністю у великих містах, особливо в контексті пандемії COVID19.

Хожило, І. Програмно-цільове управління в соціогуманітарній сфері мегаполісу: аспекти моніторингу та оцінювання / І. Хожило, В. Бульба, Ю. Куц // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 230-238.

Стаття присвячена розгляду реалізації місцевих програм у соціогуманітарній сфері в контексті дослідження аспектів моніторингу та оцінювання програм як важливого елементу у забезпеченні ефективності публічно-управлінської діяльності при формуванні та реалізації програм місцевого розвитку. Зокрема, дослідженням охоплено міські та регіональні програми у сфері розвитку фізичної культури та спорту. Здійснено ґрунтовний аналіз змісту цих програм крізь призму публічно-управлінської діяльності у сфері оздоровчої рухової активності населення як окремого напрямку соціогуманітарної політики в мегаполісах України (Дніпро, Харків). Підтверджено, що на розвиток оздоровчої рухової активності населення мегаполісів впливають також суміжні міські програми (у сфері культури, освіти, медицини, патріотичного виховання, розвитку туризму тощо), які можуть виступати додатковими механізмами в реалізації державної політики у сфері охорони громадського здоров'я. Встановлено, що програми розвитку фізкультури та спорту фінансуються, переважно, за рахунок місцевих бюджетів. Визначено, що слабким місцем програмно-цільового забезпечення публічно-управлінської діяльності в соціогуманітарній сфері є напрям моніторингу й оцінювання програм, зокрема у сфері розвитку фізичної культури, оздоровчої рухової активності та спорту. За результатами дослідження запропоновано ввести до чинних програм такі пріоритетні групи показників за напрямком оздоровчої рухової активності населення як: показники фінансово-економічного забезпечення; показники розвитку інфраструктури оздоровчої рухової активності; показники статистичного обліку. Це сприятиме підвищенню ефективності місцевих програм у зміцненні популяційного здоров'я громади за рахунок розвитку немедичного сектору міського господарства українських мегаполісів.

Щербаков, П. Людський капітал як фактор публічного адміністрування соціалізації економіки / П. Щербаков // Аспекти публічного управління. – 2020. – Т. 8, № 6. – С. 239-246.

В статті розглянуто теоретичний аспект визначення категорії людський капітал. Доводиться, що сучасна теорія людського капіталу постійно потребує вивчення разом з розвитком світового інформаційного співтовариства та економіки знань. Доведено, що теорія людського капіталу для України насамперед це інтелект, здоров'я, знання, якісна і продуктивна праця і якість життя.

Визначено, що історія теорії людського капіталу базується на досягненнях інституціональної теорії та інших економічних теоріях. Визначено, що критерієм підвищення якості людського капіталу є високий індекс економічної свободи. Розглянуто нагальну проблему розуміння ролі людиноцентричності і накопичених результатів її інтелектуальної діяльності на темпи і якість розвитку суспільства та соціалізації економіки публічного адміністрування. Досліджено, що концепція людського розвитку, людського капіталу стала найкращим здобутком людської цивілізації сучасності в країні та є складовою частиною її національного багатства. Доведено, що концепція людський капітал як основний стратегічний ресурс означає перехід до реалій українського суспільства, людиноцентричності, тож людина як державний службовець і громадянин одержувач якісних послуг повинні знаходитися у центрі соціально-економічної системи. Розглянуто поняття людського капіталу як ідею, ефективності вкладень у людський капітал і сформульовано економічний підхід до людської поведінки. Обґрунтовано, що в публічному адмініструванні соціалізації економіки найкращим та ефективним може тільки позитивний (творчий) людський капітал. У результаті дослідження виявляється людський капітал перетворився на складний інтенсивний фактор розвитку сучасної економіки – економіки знань. Зазначено, що людський капітал це сукупність інвестицій в людину, та в публічному адмініструванні соціалізації економіки людський капітал підвищує свою здатність до ефективності завдяки освіті і професійних навичок, людський капітал формується, перш за все, за рахунок інвестицій в підвищення рівня і якості життя населення в державі. Потрібно покращувати ефективність публічного адміністрування соціалізації економіки завдяки вкладення інвестицій. Аргументовано, що критерієм підвищення якості людського капіталу є високий індекс економічної свободи. Доводиться, що в Україні людський капітал – головний фактор формування публічного адміністрування соціалізації економіки.